

A GAZDASÁGI MECHANIZMUS
REFORMJA

AJÁNLÓ BIBLIOGRÁFIA

Összeállították:

Dr. Kardos Józsefné és Széphalmi Istvánné,
a Szolnok Megyei Verseghy Könyvtár munkatársai

Készült a Szolnok Megyei Verseghy Könyvtár rotaprint sokszorosítóján 400 pld-ban. 30 oldal terjedelemben A/4-es nagyságban. Szolnok, 1966. november hó.

Felelős kiadó: Imre Lajos igazgató.

"Történelmi jelentőségű, hosszú évekre kiható határozatot hozott májusi ülésén az MSZMP Központi Bizottsága a gazdasági mechanizmus reformjáról. A szocialista építés egész jövőjét illető nagy kérdésben született döntés, amely jelentőségében az utóbbi évtized legnagyobb horderejű vívmányaihoz: a munkáshatalom megvédéséhez és a mezőgazdaság szocialista átalakításához mérhető.

A párt Központi Bizottsága a gazdasági mechanizmus reformjával új gazdálkodási módszerek bevezetését, s ezzel összefüggésben gazdaságpolitikánk továbbfejlesztését javasolja, hogy tovább erősödjék szocialista rendszerünk, hogy gyorsabban fejlődjenek a termelőerők, a szocialista tulajdonviszonyok, biztosított legyen a gazdaság fejlődésének nagyobb tervszerűsége, a tervgazdálkodás módszereinek korszerűsége, fokozottabban érdekelt legyen minden kollektiva és dolgozó munkája eredményében és hatékonyabbá, szervezettebbé válják a társadalom sokoldalú gazdasági tevékenysége.

A reform szükségességét politikai és közgazdasági okok indokolják. Politikai oka és fontossága abban rejlik, hogy a dolgozók életszínvonalának, életkörülményeinek gyorsabb emelése érdekében az alkotómunka szabadabban kibontakozhassék, megszűnjék a kezdeményezést és felelősséget gátló, sok idejétmúlt kötöttség, és kedvező feltételek teremthetők a szocialista demokrácia továbbfejlődéséhez. A reform közgazdasági oka abból a tényből fakad, hogy a gazdasági növekedés korábbi forrásai, tartalékok kimerülőkben vannak és a jövőbeni növekedés gyors üteme csak a belső tartalékok intenzívebb feltárásával, a műszaki haladás meggyorsításával biztosítható".

A reform részletes kimunkálása, bevezetésének előkészítése III. ötéves tervünk végrehajtásával egyidejűleg belső építőmunkánk fő célkitűzése. Joggal áll tehát mind az érdeklődés, mind a cselekvés középpontjában mindaz, ami ma és a következő években a reformmal és az ötéves tervvel összefügg.

A társadalmi és gazdasági élet vezetőinek, a tanácsi irányító apparátus dolgozóinak, politikai munkatársainak állítottuk össze bibliográfiánkat, amiben az új gazdaságirányítási rendszerrel foglalkozó legfrissebb könyv- és folyóiratanyagot tárjuk fel. Ez a kiadványunk az 1965 augusztusában kiadott "A gazdasági vezetés és szervezés új módszerei a szocialista népgazdaságban" című bibliográfia folytatásaként jelenik meg. Anyaggyűjtésünk az 1965 augusztusától 1966 novemberéig megjelent könyvekre és folyóirat-

cikkekre terjed ki. A vizsgált időszakban a témáról olyan sok cikk jelent meg, hogy kénytelenek voltunk határozottan szelektálni köztük.

Igy maradtak ki a napilapokban közzétett írások.

A "Figyelő" című gazdaságpolitikai hetilap mindegyik számában találtunk bibliográfiánkba illő cikkeket, felsorolásuk helyett magát a lapot ajánljuk olvasóink figyelmébe.

A mezőgazdasági szakfolyóiratoknak témánkhoz tartozó cikkeit egy későbbi kiadványunkban tárjuk fel.

Feldolgozott folyóiratok: Béke és Szocializmus
Közgazdasági Szemle
Magyar Tudomány
Pártélet
Pénzügyi Szemle
Társadalmi Szemle
Valóság

A folyóiratok a Verseggy Könyvtárban és nagyobb járási, városi könyvtárakban megtalálhatók. Az új gazdaságirányítási rendszer részletkérdéseivel foglalkozóknak könyvtárunk tájékoztató szolgálatában közvetlen segítséget adunk. Kívánság szerint az ezután megjelenő anyagokra témafigyelést vállalunk.

A bibliográfia beosztása:

- I. BIBLIOGRÁFIA, SZAKSZÓTÁR, REFERÁLÓ FOLYÓIRAT
- II. A GAZDASÁGI MECHANIZMUS REFORMJÁNAK ÁTFOGÓ KÉRDÉSEI
 1. Általános alapelvek
 2. Határozatok
 3. Viták
 4. Tervezés - távlati tervek
 5. Vezetés, információ, döntések
 6. A párt irányító tevékenysége.
A tömegszervezetek feladatai.
- III. A REFORM PÉNZÜGYI ÉS JOGI KÉRDÉSEI
 1. Pénzgazdálkodás, vállalatfejlesztés
 2. Anyagi érdekeltség, munkadíjazás
 3. Ár-piac
- IV. A REFORM VÉGREHAJTÁSÁNAK IRÁNYELVEI A NÉPGAZDASÁG EGYES ÁGAZATAIBAN
 1. Ipar
 2. Mezőgazdaság
 3. Kereskedelem. /Export-import,
devizagazdálkodás

Az egyes fejezeteken belül anyagunkat a szerzők nevének betűrendjében soroltuk fel. A bibliográfia függelékében tételszámokra utaló névmutatót találnak kedves olvasóink.

I. BIBLIOGRÁFIA, SZAKSZÓTÁR,
REFERÁLÓ FOLYÓIRAT

1. BÓNA Józsefné - HUSZÁR Ernőné - KOLOS Miklós

A szocialista gazdaságirányítási rendszer tökéletesítése. Szakbibliográfia. /Lezárva: 1965. dec. 31./ Bp. 1966. Közgazd. és Jogi Kiadó. 372 l.

A most megjelent bibliográfia összegyűjti és feltárja az egyes szocialista országokban megjelent és a gazdaságirányítási rendszer tökéletesítésének kérdéseivel foglalkozó irodalmat. A gyűjtés az 1961-1965. évek anyagát öleli fel. A szerzők a Közgazdaságtudományi Egyetem Központi Könyvtárának állományát képező művekből és folyóiratokból állították össze anyagukat, amely 2430 tételt tartalmaz. Ebből 219 tételt rövid annotációval láttak el. Az anyag általános és ágazati részre oszlik, az előbbibe került az irányítás elmélete, a tervezés, a beruházás, a műszaki fejlesztés, a pénzügyek, az árak és a gazdasági szerződések, valamint a matematikai és kibernetikai kérdések irodalma. A második részben az ipar, a mezőgazdaság, a belkereskedelem és a külkereskedelem irodalmát gyűjtötték össze.

A bibliográfia elsősorban azoknak a gazdasági szakembereknek nyújt segítséget, akik résztvesznek az irányítási rendszer átalakításával járó tervező és végrehajtó munkában.

2. Gazdaságpolitikai kishoztár. Segédanyag a gazdaságirányítási reform kérdéseinek tanulmányozásához. /Főszerk. Földes István./ Bp. 1966, Kossuth Kiadó. 205 l.

A gazdasági mechanizmus reformja egész társadalmunk kiemelkedő fontosságú eseménye, ezért érthető, hogy a szakemberek szűkebb körén túl is élénk érdeklődést keltettek a reformvita témái. Az érdeklődők szélesebb rétegeinek szükségleteit tartotta szem előtt a kiadó a könyv közrebocsátásával.

Az egyes címszavaknál elsősorban fogalmi meghatározás található, ezeket a legtöbb esetben nagyfokú szabatosság és közérthetőség jellemzi. Gyakran közlik a címszavak, hogy az új gazdaságirányítási rendszerben milyen módosítások várhatók és azt is, ha az újabb szabályozás már megtörtént, mint pl. az 1966. január 1-én életbe lépett új premizálási rendelet esetében.

A válogatás főleg az alsóbb fokú gazdasági vezetők, a párt- és a társadalmi szervezetek aktivistáinak, az egyetemi marxizmus-leninizmus oktatás és a pártoktatás hallgatóinak igényeit veszi tekintetbe, de általánosabb érvénnyel is használható.

3. Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ
Dokumentációs Igazgatóság /Információs szolgálat/

A gazdasági mechanizmus tökéletesítése a szocialista országokban.
1. szám. Bp. 1966.

Röviden tájékoztat a szocialista országokban a témával kapcsolatban megjelent kiadványokról. Igen széleskörű a válogatás. A "tervezési és irányítás módszerek reformjának megvalósítási kérdéseitől kezdve a "gazdasági reform és munkaerőproblémá"-ig jóformán minden ágát a szocialista országok népgazdaságainak.
Havonta jelenik meg, folyóiratként.

II. A GAZDASÁGI MECHANIZMUS REFORMJÁNAK ÁTFOGÓ KÉRDÉSEI

1. Általános alapelvek

4. BÁLINT JÓZSEF

Mai problémák, mai feladatok

= Társadalmi Szemle 1966. 1.sz. 3-19. 1.

Gazdasági és társadalmi kérdéseket egyaránt elemző cikk. Részletesen foglalkozik a termelékenység, a nemzeti jövedelem és az életszínvonal alakulásának kérdéseivel az egyes tervidőszakban.

5. BRUS, WLODZIMIERZ

A szocialista gazdaság működésének általános problémái. Bp. 1966. Közgazd. és Jogi Kiadó. 245 l.

A kitűnő lengyel közgazdász a szocialista gazdaság működésének problematikáját tárja fel. Azt a hatalmas, elméletileg és gyakorlatilag egyaránt fontos kérdéskomplexumot, amelynek sikeres megoldása: a lehető leghatékonyabb gazdasági mechanizmus kialakítása, hazánkban is központi feladattá vált. A szerző fő célja a mechanizmus általános elveinek tudományos vizsgálata és meghatározása. A "működési modell" fogalmának definíciójából indul ki, megvilágítja a modell szerepét és törvényszerűen felvetődő problémáit a szocialista rendszerben.

Rövid történelmi visszapillantás után elsőnek a centralizált modell szerepével és jelentőségével foglalkozik részletesebben. Meghatározza alapvető jellemzőit, megvilágítja a pénz aktív és passzív szerepét a szocialista gazdaságban. Rámutat továbbá a modell alapelveitől való eltérés jelentőségére és ismerteti a centrális irányítási rendszer bírálatának irányzatait is.

A 4. fejezet az értéktörvény érvényesülését és hatókörét elemzi, az 5. fejezet pedig a decentralizált, vagyis a piaci mechanizmust alkalmazó tervgazdasági modell definícióját, leírását, érvek és ellenérvek elemzését, a tiszta és a vegyes megoldás értékelését tartalmazza. A szerző végkövetkeztetésként a vegyes decentralizált rendszer mellett foglal állást.

A kitűnően megírt, mindvégig magas színvonalu munka nemcsak elméleti szakemberek számára tanulságos olvasmány, hanem komoly segítséget nyújthat az új gazdasági mechanizmus eredményes megvalósításához is.

6. CSAPÓ LÁSZLÓ

Gazdaságpolitika, mechanizmus, tervgazdálkodás - és kölcsönös összefüggéseik.

= Társadalmi Szemle 1966. 2. sz. 22-32 l.

A cikk írója rámutat arra, hogy mennyire fontos tisztázni bizonyos összefüggéseket, fogalmakat azért, hogy ugyanazon a kategórián vagy meg-

határozáson mindenki megközelítőleg ugyanazt értse, mert különben sok a félreértés.

Az alapvető fogalmakat részletesen, érthetően, összefüggéseikben megmagyarázza.

7. FOCK JENŐ

Gazdaságpolitika - gazdasági mechanizmus

= Társadalmi Szemle 1966. 10.sz. 3-18. l.

A szerző végigvezeti az olvasót gazdaságpolitikánk alakulásán és értékeli azt. Egyaránt elemez pénzügyi, jogi és termelési kérdéseket.

8. GAAL GYULA

Érdekeltség és erkölcs

= Társadalmi Szemle 1966. 5.sz. 73-77. l.

A cikk írója azt fejtegeti, hogy az eszmei érdekelttség nem ellentéte az anyagnak. A munka szerinti elosztás elvének érvényesülésére és megvalósításának problémáira tér ki részletes a továbbiakban az új gazdasági mechanizmusban.

9. GARAMVÖLGYI KÁROLY

A közgazdászok és a gazdasági mechanizmus reformja.

= Valóság 1966. 9.sz. 1-9. l.

A cikk az új gazdasági mechanizmus közgazdasági megalapozottságával, a modern közgazdász-szemlélettel foglalkozik. Összefoglalja a reform lényegét, majd a következő 1-2 év feladatait ismerteti.

10. HEGEDÜS ANDRÁS

Gazdasági irányítás és társadalmi függőség.

= Közgazdasági Szemle 1966. 7-8.sz. 850-861. l.

Hegedüs András tanulmánya a gazdaságirányítás hatékonyságának növelésével és egyidejűleg a társadalmi viszonyok sokoldalú humanizálásával foglalkozik. Visszatekint a szocialista gazdaságirányítás történetére. Szemléletes képet ad a hierarchiazálódásról, az államigazgatási jelleg, az etatizmus eluralkodásáról, különösen a sztálini időszakban. A továbbiakban a vállalatok önállóságra törekvéséről, a szakmai irányítás kizárólagosságáról ír. Befejezésül elemzi a párt és a szakszervezetek szerepét a gazdasági irányítás társadalmi összefüggésének megteremtésében.

A tanulmányt elsősorban pártmunkásoknak és a tanácsai irányító apparátusban dolgozóknak ajánljuk.

11. KÁDÁR JÁNOS és NYERS REZSŐ elvtárs felszólalása a gazdaság-irányítás reformját előkészítő bizottság záróértekezletén. Tudósítás.
= Társadalmi Szemle 1966. 7-8. sz. 17-28. l.

Kádár elvtárs beszédében rámutatott arra, hogy a gazdasági reform nem száz vagy kétszáz ember ügye, hanem millióké. Az érdeklődés a munkások körében is igen nagy. Egyértelmű magyarázat, egységes szemlélet szükséges a reform végrehajtásához. Beszédében a "tudomány és kommunizmus" viszonyát is boncolgatta Kádár elvtárs és rámutatott arra, hogy elválaszthatatlanok egymástól.

12. MANDEL MIKLÓS

Gazdaságosság és gazdálkodás

= Közgazdasági Szemle 1966. 2.sz. 171-181. l.

A cikk népgazdasági és vállalati gazdálkodás multjára pillant vissza, a tervutasításos forma elemzése után a finanszírozási módszerekkel foglalkozik. Kitér a vállalati gazdálkodást gátló okokra. Végezetül megállapítja, hogy a népgazdasági tervek korlátozó hatásai miatt mindmáig nincs mód a gazdaságosság érvényesítésére. A reform során a problémát is meg kell oldani. A terv a jövőben tegye lehetővé a vállalatok maximális önállóságát. A népgazdasági tervnek nem a termelési csúszásokat, hanem azok feltételeit kell az egyes folyamatok közgazdasági természetének megfelelő eszközökkel szabályoznia.

13. MONA GYULA

Az érdek és érdekviszonyok strukturája.

= Társadalmi Szemle 1966. 7-8.sz. 145-151. l.

Érdekesen elemzi a szerző az egyéni és a társadalmi érdekek összeegyeztetésének kérdéseit. A gazdasági irányítás mechanizmusának reformja többek között azt a célt is szolgálja, hogy a társadalmi érdek közvetlenebbül érintse az egyént is.

14. NYERS REZSŐ

Gazdaságirányítás rendszerünk problémái.

= Társadalmi Szemle 1965. 7.sz. 10-29. l.

Miért szükséges a gazdasági reform? Erre a kérdésre kapunk kimerítő választ a cikkből. A fő elvi indok: szocialista viszonyok között a termelőerők szakadatlanul fejlődnek, túlhaladják az adott gazdaságirányítási kereteket és ez időnként változásokat követel a gazdaság mechanizmusában. Ezek a változások a szocializmus alapjain mennek

végbe.

A reformok azért szükségesek, hogy az adott mechanizmus összhangban legyen a termelőerőkkel. A gazdaságpolitikai tényezők közül a két legfontosabb tényező, hogy a népgazdaság szektorális átalakításának programja lényegében befejeződött, a másik tényező, hogy népgazdaságunkban a gazdasági növekedés extenzív forrásai kimerülőben vannak, egyre fokozódik tehát az intenzív források szerepe.

15. NYILAS ANDRÁS

A második ötéves tervidőszak gazdasági növekedésének statisztikai elemzése.

= Közgazdasági Szemle 1966. 7-8.sz. 970-979. 1.

A cikkáttekintti a fejlődés főbb vonásait, majd a népgazdaság szerkezetével, a termelési ráfordítások alakulásával, az elosztással és felhasználással foglalkozik. Elemzi a beruházásokat, a lakosság fogyasztását, az export-import alakulását, végezetül kitér a nemzeti jövedelem vizsgálatára is. Az elemző tanulmány a gazdasági élet iránt érdeklődő szakembereknek hasznos tájékoztatást nyújt.

16. SZABÓ KÁLMÁN

Az új mechanizmus és a munka szerinti elosztás mércéje.

= Közgazdasági Szemle 1966. 6.sz. 672-686. 1.

A cikk a politikai gazdaságtannak a munka szerinti elosztásra vonatkozó tételét elemzi. Bizonyítja először, ^{hogy} a munka szerinti elosztás marxizmus alapelve elméleti konkretizálására szorul - másodsor: a végzett munka arányában való részesedés mércéjén - illetve annak eddigi elemzésén - változtatni kell. Érdekes felvetéseivel a cikk elméleti szakemberek érdeklődésére tart számot.

17. SZAKASITS D. GYÖRGY

A tudományos kutatás szerepe a gazdasági fejlődésben. Bp. 1965. Akad. Kiadó. 143 l.

A tudomány közvetlen termelőerővé válásának történelmi folyamatát elemzi a tőkés és a szocialista társadalmon belül. Rámutat a tudományos kutatás és a termelés összehangolásának szükségességére. Az eddig kialakult kapcsolatokat, valamint a kapcsolatok fejlődési tendenciáit első sorban abból a szempontból vizsgálja, hogy mennyire szolgálgják a termelés maximális ütemű fejlesztését. A tudomány-szervezés és gazdaságfejlesztés irányító munkaköreiben tevékenykedőknek javasoljuk.

18. SZATMÁRI MIKLÓS

Az új gazdasági mechanizmus és a marxista műveltség.

= Pártélet 1966. 3. sz. 29-35. 1.

Az új gazdaságirányítási rendszer hatékonysága részben attól is függ,

hogy akiknek a tevékenységét érinti mennyire értik meg a lényegét és hogyan képesek érvényesíteni a gyakorlatban.

A cél érdekében szükséges, hogy erősödjön a tudományos ismeretekkel meg-alapozott gazdaságpolitikai szemlélet. Elengedhetetlenül fontos, hogy a vezetők szélesebb körű, korszerű marxista és ezen belül közgazdasági műveltséggel rendelkezzenek.

19. VARGA GYÖRGY

A gazdasági mechanizmus reformja.

= Közgazdasági Szemle 1966. 7-8. sz. 785-791. l.

A tanulmány első fejezetében a jelenlegi gazdasági mechanizmus értékelésével foglalkozik, visszatekint az 1950-es évek elejére. Részleges módosításoktól a reformig című fejezetében a reformot létrehozó gazdasági tényezőkkel foglalkozik. Kitér a szocialista piac aktív szerepére. Részletesen elemzi a szocialista piac törvényeit.

A tanulmányt átfogó általános jellege következtében nemcsak közgazdászoknak és pénzügyi szakembereknek, hanem gazdaságpolitika iránt általában érdeklődőknek is ajánljuk.

2. H a t á r o z a t o k

20. A gazdasági irányítás átfogó reformja. A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának ülése. /1965. nov. 18-20./ Bp. 1965, Kossuth Kiadó. 39 l.

Nyers Rezső: Gazdaságirányítási rendszerünk átfogó felülvizsgálatáról. c. előadói beszédével.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának november 18-20-i kibővített üléséről kiadott közleményt és Nyers Rezső előadói beszédét tartalmazó broszúra.

21. A gazdasági mechanizmus reformja. A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága 1966. máj. 25-27-i ülésének anyaga. Bp. 1966, Kossuth Kiadó. 78 l.

= Társadalmi Szemle 1966. 6.sz. 3-31. l.

= Népszabadság 1966. 126.sz. melléklet.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának 1966. május 25-27-i ülésén a gazdasági mechanizmus reformjáról hozott határozatot és Nyers Rezső előadói beszédét tartalmazza.

Megjelent a Kossuth Kiadónál külön kötetben és a Társadalmi Szemle, valamint a Népszabadság fent megjelölt számaiban.

22. NYERS REZSŐ

A gazdasági mechanizmus reformja Magyarországon.
= Béke és Szocializmus. 1966. 10.sz. 3-22.1.

Pontosan meghatározza és megmagyarázza Nyers elvtás, hogy a tervezett reform általános politikai célja, hogy erősítse, továbbfejlessze a szocialista termelési viszonyokat, és ösztönözze a dolgozókat tudatosabb, tevékenyebb munkára és társadalmi tevékenységre. Az új gazdasági rendszer lehetővé teszi a társadalmi tulajdonban lévő termelőeszközök hatékonyabb felhasználását és a társadalmi összmunka célszerűbb megszervezését.

A reform lényegét pontokban sűrítve összegezi.

3. V i t á k

23. Akadémiai viták a gazdaságirányítási rendszer reformjáról.

= Magyar Tudomány 1966. 4.sz. 244-259. 1.

Az országban számos fórumon megvitatták a gazdaságirányítás reformjának irányelveit. A Magyar Tudományos Akadémia kibővített elnökségének vitáját, a Közgazdaságtudományi Bizottság és a Magyar Közgazdasági Társaság választmányának együttes ülését, a Mezőgazdasági Ökonómiai és Üzemszervezési Bizottság tanácskozását, végül a Közgazdaságtudományi Intézet vitáját ismerteti a folyóirat.

24. BORS LÁSZLÓ

Vita népgazdaságunk fő arányainak elemzéséről.
= Közgazdasági Szemle. 1966. 2. sz. 250-255. 1.

A Magyar Közgazdasági Társaság 1965. nov. 11-12-én tartott évi közgyűlés és tudományos ülésének B. szekciójában megtartott előadás és vita anyaga.

25. HALAY TIBOR

A gazdaságirányítás reformjának kérdéséhez.
= Magyar Tudomány 1966. 2.sz. 124-126. 1.

A Magyar Tudományos Akadémia 1965. november 24-én megtartott összes ülésén a "gazdasági mechanizmus elvi problémái"-val foglalkoztak. Az ülés előadója Bognár József volt, előadását Erdei Ferenc, Kiss Árpád, Vajda Imre és Lévai András korreferátumai követték. A cikkíró az előadást és a korreferátumokat ismerteti röviden.

26. Uj gazdaságirányítási rendszerünk körvonalai. A Magyar Közgazdasági Társaság közgyűlése és tudományos ülészsaka.
= Közgazdasági Szemle. 1966. 1.sz. 112-123. 1.

Gazdasági irányítási rendszerünk átfogó felülvizsgálatának előkészítése jegyében tartotta 1965. november 11-12-én évi rendes közgyűlését és tudományos ülészsakát a Magyar Közgazdasági Társaság. Nyers Rezső üdvözlő beszéde után Bognár József tartotta a vitaindító előadást a szocialista gazdaság irányításáról és a működéséről. A folyóirat az előadás szövege után vitáját is leköszölte.

27. Vita a magyar gazdasági mechanizmus reformjáról. A Magyar Közgazdasági Társaság közgyűlése. /Budapest, 1965. nov. 11-12./ Bp. 1966, Közgazd. és Jogi Kiadó. 176.1.

Uj gazdaságirányítási rendszerünk kialakítása állt a Társaság közgyűlésének és tudományos ülészsakának középpontjában. A kötet az itt elhangzott előadásokat és az ezekkel kapcsolatos felszólalásokat tartalmazza.

A vitaindító előadást Bognár József tartotta. Áttekintette a szocialista állam funkcióit a gazdasági irányításban, az áttétel különböző módjait. Az új, jól funkcionáló mechanizmus megteremtéséhez szükséges feltételként jelölte meg, hogy ne reformintézkedések, hanem összefüggő, koherens rendszer biztosítja a gazdasági környezet befolyását a gazdálkodásra, szünjön meg a tervutasítások és ágazati tervmutatók rendszere, a mechanizmus tegye összemérhetővé a különböző népgazdasági ágazatok tevékenységét, ösztönözzön racionális cselekvésre, a hosszú lejáratu szükségletek és tendenciák figyelembevételére.

28. Vita a gazdaságirányítási rendszerről a Szovjetunióban. /Összeáll. és szerk. Szamuely László. Ford. Balassa Ákos, Bors László, Szászi József./ Bp. 1965. Közgazd. és Jogi Kiadó. 351 1.

A moszkvai Pravda 1962. szeptember 9-én közölte Liberman szovjet közgazdász cikkét, amely javasolja a szocialista gazdaságirányítás mechanizmusának reformját. A cikk nyomán hatalmas vita támadt, amelynek középpontjában az a kérdés állt, hogy annyira megváltoznak-e a szocializmus építése során a termelési viszonyok, hogy szükségessé válják a termelés társadalmi szervezésének alapvető átalakítása.

A régi szemlélet a termelés társadalmi szervezését technikai-módszertani és legfeljebb személyi problémának tekintette és a szocialista tervgazdálkodást a huszas-harmincas években kialakult szovjetunióbeli modellel azonosította. A Liberman-cikk ezt a megmerevedett sémát támadta meg, érthető tehát, hogy a sokszor vezető beosztásban lévő konzervatív közgazdászok körében nagy ellenállást váltott ki. A három évig tartó polémia utolsó fejezete volt az SZKP Központi Bizottságának 1965. szeptemberi plénuma. Ott hangzott el Koszigin miniszterelnök beszéde "Az iparirányítás javításáról, a tervezés tökéletesítéséről és a gazdasági ösztönzés fokozásáról". A plénum határozatot hozott a szovjet gazdasági élet reformjának kidolgozásáról.

4. T e r v e z é s , t á v l a t i t e r v e k

29. AJTAI MIKLÓS

A gazdaságpolitika fő vonásai a harmadik ötéves tervben.
= Társadalmi Szemle. 1966. 7-8.sz. 3-16. l.

A VIII. kongresszus határozatainak gazdaságpolitikai vonatkozású tetteleit felelevenítve értékeli az eredményeket és rámutat arra, hogy a harmadik ötéves terv nem újabb gazdaságpolitikai alapelvekre épül, hanem a VII. és VIII. kongresszuson körvonalazott gazdaságpolitika még következetesebb érvényesítését kívánja meg.

30. CUKOR GYÖRGY

Távlati tervezés néhány kérdése. Vita.
= Közgazdasági Szemle. 1966. 1.sz. 78-92. l.

A tanulmány az ipar és a mezőgazdaság fejlődési tendenciáival és fő kapcsolataival foglalkozik, kiemeli a nemzetközi kapcsolatok jelentőségét.

31. CSAPÓ LÁSZLÓ

Hosszutávú növekedés nyitott gazdaságban. /Vita./
= Közgazdasági Szemle 1966. 9. sz. 1110-1117. l.

A gazdasági növekedés üteme Magyarországon a gazdaság exportképességétől függ. Nálunk, ahol a nemzeti jövedelem egyharmadát exportra termelik, s alapvető nyersanyag és energiaforrások hiányoznak, az export-import arányos növekedése lényeges gazdasági tényező. Ennek hosszútávú vizsgálatával foglalkozik a cikk közgazdászoknak szóló szinten.

32. FRISS ISTVÁN

Terv és tudomány.
= Magyar Tudomány 1966. 9.sz. 521-537. l.

Gazdasági fejlődésünk egyes kedvezőtlen jelenségei szükségszerűen napirendre tűzték azt a követelést, hogy meg kell javítanunk tervezésünket, magasabb színvonalra kell emelni terveink tudományos megalapozottságát. Friss István tanulmányában áttekinti a szocialista tervezéstudomány utjait, levonja az elmúlt 20 évben elkövetett tervezés, gazdasági hibák tanulságait. Foglalkozik a piac szerepével, a kiindu-

ló adatok megalapozottságával, a tervek belső következetességével. Külön kitér a politikai döntés fontosságára.

A tanulmányt gazdasági vezetők és politikai munkatársak figyelmébe ajánljuk.

33. GARAMVÖLGYI ISTVÁN

A szovjet népgazdaság új ötéves terve.

= Közgazdasági Szemle. 1966. 6.sz. 649-658. 1.

A szovjet népgazdaság új ötéves tervére a gazdálkodás hatékonyságának megnövelése jellemző. Az új tervben /hasonlóan a miénkhez/ gazdasági reformokat hajtanak végre.

34. LÁZÁR GYÖRGY

A népgazdaság harmadik ötéves tervéről.

= Közgazdasági Szemle. 1966. 9.sz. 1017-1028. 1.

A tanulmány a harmadik ötéves tervben megvalósítandó gazdasági feladatokat elemzi. Foglalkozik az életszínvonal emelésére történő intézkedésekkel is.

35. PÁLDI ANDRÁS

Hozzászólás a távlati tervezés vitájához.

= Közgazdasági Szemle 1966. 5. sz. 610-618. 1.

A cikk az ipar és a mezőgazdaság fejlesztésének arányairól, az ipar és a mezőgazdaság kapcsolatáról szól. Foglalkozik a nemzetközi szakkapcsolatok hatékonyságával, a KGST országok közötti külkereskedelmi árak problémájával. Megállapítja, hogy a jelenlegi, a tőkés világpiaci árakra alapozott árrendszert előbb módosítani kell.

36. SOMOGYI GYULA

Az 1966. évi gazdasági feladatok.

= Társadalmi Szemle. 1966. 2.sz. 3-8. 1.

Az 1965. évben elért eredmények elemzése alapján mutat rá az előttünk álló feladatokra.

37. SZURDI ISTVÁN

Gazdasági fejlődésünk és a párt IX. Kongresszusa.

= Közgazdasági Szemle. 1966. 11.sz. 1277-1283. 1.

A cikk az elmúlt 4-5 év gazdasági fejlődését tekinti át. Kitér a harmadik ötéves terv feladataira.

38. BÁLINT JÓZSEF

A gazdaságirányítás rendszerének reformjáról.
= Pártélet 1966. 1.sz. 11-20. l.

Már az 1957-es pártértekezlet, majd a VIII. kongresszus foglalkozott a gazdaságirányítás tökéletesítésével. Azóta sok új elemmel gazdagított gazdaságirányítási rendszerünk.

A gazdasági fejlődésünk vizsgálata azt mutatja, hogy a rendelkezésre álló anyagi eszközök jobb kihasználásával az eredmények tovább gyarapíthatók.

A közgazdaság elméleti megállapításai feltárták, hogy gazdaságirányítási rendszerünk e cél érdekében felülvizsgálatra, korszerűsítésre szorul.

A cikkírója ezután ismerteti a már 1966-ban életbelépő intézkedéseket.

5. V e z e t é s , i n f o r m á c i ó , d ö n t é s e k

39. CSANÁDI GYÖRGY

Vállalati gazdálkodás, felelősség, törvényesség.
= Társadalmi Szemle. 1966. 4.sz. 14-22. l.

Elsősorban a vállalatok kulcsembereinek az igazgatónak jogi helyzetével foglalkozik a hatáskör - felelősség kérdéskomplexumon belül, de boncolgatja a vezetők társadalmi felelősségének kérdéseit is.

40. GERGELY ISTVÁN

Gazdasági döntések, információs rendszer és konjunktúra teszt.
Kockázat, informáltság és a döntés minősége.
= Közgazdasági Szemle. 1966. 9. sz. 1043-1054. l.

A gazdasági döntések népgazdasági és vállalati szintű társadalmi és egyéni elhatározások. Megalapozott döntések kialakításához megfelelő információkra van szükség. Minden döntés kockázattal jár. Ezeket a tényezőket vizsgálja a tanulmány a kapitalista gazdaságban és a szocialista gazdasági viszonyok között.

41. HAVAS PÉTER

A gazdaság irányítása és a gazdasági döntések decentralizálása.
= Társadalmi Szemle. 1965. 12. sz. 17-31. l.

Néhány általános alapelv leszögezése után a "vállalat döntés" álta-

lános feltételeit tárgyalja. Megállapítható, hogy a vállalati döntési hatáskör jelentősen bővíthető, ha a tervutasítások rendszerét hatékonyabb közgazdasági irányítási rendszer váltja fel. A vállalati döntésnek a népgazdasági érdek megvalósítására kell irányulnia.

42. HUSZÁR ISTVÁN - MEIXNER LÁSZLÓ

A gazdasági mechanizmus reformja és az információs rendszer.
= Közgazdasági Szemle 1966. 7-8.sz. 824-834. 1.

A termelőerők fejlődésével, a fokozódó hazai és nemzetközi munkamegosztással, a műszaki tudományok gyors fejlődésével, az új iparágak, nagyvállalatok kialakulásával az információk jelentősége egyre nő. Az információk iránti igények fokozódását siettette az a felismerés, hogy a megfelelő információk hiánya gazdasági veszteséget okozhat.

A tanulmány elsősorban elméleti, kisebb mértékben gyakorlati kérdésekkel foglalkozik. Közgazdászoknak, vállalati vezetőknek szól.

43. RAPAI GYULA

Az egyszemélyi felelősség erősítése.
= Pártélet. 1966. 5.sz. 37-42. 1.

Azt a kérdést boncolgatja a cikk írója, hogy a kollektív vezetés és az egyéni felelősség kölcsönösen feltételezik egymást. Az új mechanizmusban ez a kérdés különösen nagy jelentőséget kap.

44. SZILÁGYI PÁL

A szocialista nagyvállalat gazdaságpolitikája.
= Közgazdasági Szemle. 1966. 7-8.sz. 826-876. 1.

Gazdaságirányításunk új rendszerében a szocialista vállalatoknak szocialista vállalkozásokká kell alakulniuk. A vállalati gazdaságpolitika - szemben az országos gazdaságpolitikával - a vállalati vezetés által hozott átfogó és hosszabb távu döntések olyan rendszere, amelyek a vállalat fejlesztésének mértékére és irányára, a gyártmányösszetételre, beszerzési forrásokra, értékesítésre, a kooperációra, a vállalati jövedelemelosztásra, a bérfejlesztésre vonatkoznak.

Ezekkel a tényezőkkel foglalkozik külön-külön a tanulmány, ami elsősorban a vállalati igazgatóknak és közgazdászoknak szól.

45. SZILI GÉZA

A gazdasági vezetők képzése.

= Pártélet. 1966. 11.sz. 37-42. 1.

A vezetési színvonal javítását most különösen az új gazdaságirányítási rendszer teszi szükségessé. A képzés ismeretanyagát 3 fő kérdés köré csoportosítja:

1. A gazdaságirányítási rendszer alapelveinek és követelményeinek ismerete.
2. A korszerű vállalat vezetésének és szervezésének általános kérdései.
3. A konkrét vállalati folyamatok, a szerzett általános ismeretek felhasználása /gyakorlata/.

6. A párt irányító tevékenysége.

A tömegszervezetek feladatai.

46. BECKL SÁNDOR

Üzemi demokrácia a gazdaságirányítás új rendszerében.

= Pártélet. 1966. 8.sz. 10-17. 1.

Az előttünk álló nagy feladatokat csak úgy tudjuk végrehajtani, ha a dolgozók tanácsikkal, javaslataikkal aktívan segítik gazdasági életünk reformálását.

Rámutat arra a szerző /a SZOT titkára/, hogy nagyon fontos ebben az időszakban erősíteni az állami és társadalmi szervek összefogását.

Nagyobb szerepet kap az önálló gazdasági elszámolás elvének következetes alkalmazása. A vállalati önállóság növelése nagyobb lehetőségeket teremt a helyi kezdeményezések kibontakoztatásához.

A szakszervezetek szerepe megnövekszik a gazdaságirányítás új rendszerében.

47. FRISS ISTVÁN

Pártunk és a közgazdaságtudomány fontos és időszerű feladata.

Gazdasági mechanizmusunk kérdéseiről.

= Társadalmi Szemle. 1965. 8-9. sz. 1-20. 1.

Abból az alaptételből indul ki a fejtegetés, hogy a termelőerők fejlődése nem áll meg, nem állhat meg, tehát a termelési viszonyok fejlődése sem. Az elméletnek és gyakorlatnak egymást folytonosan ellen-

őrizve állandóan tökéletesednie kell.

Ha visszatekintünk az eltelt husz esztendőre meg kell állapítani, hogy óriási anyagi és kulturális fejlődést hozott. Azt is megállapíthatjuk, hogy az eredmények mellett hibák is akadtak bőven. Ezek főleg a termelési viszonyaink hiányosságaiából fakadtak.

Távlati népgazdasági terveinek tudományos megalapozottsága sem volt kielégítő. A vállalatok működésének "minőségét" sem vizsgáltuk elég mélyrehatóan. A továbbiakban szó esik még a külkereskedelem és a termelés kapcsolatáról, a belkereskedelem és külkereskedelem kapcsolatáról, árrendszerünk fogyatékoságairól. Leszögezhető végül is, hogy ezek között a hibák között egy sincs olyan, amely a szocialista rendszerünk alapjaiból, fő jellemvonásaiból következne, tehát mindenképp kijavíthatók.

Látni kell előre, hogy nem mindenki fog egyetérteni kezdettől fogva a szükséges változtatásokkal. A feladat bonyolult, amely előttünk áll és ezért indokolt, hogy a párt tartsa kezében a megvalósítás irányítását.

48. JEDLICKA GYULA

A párt gazdaság-irányításának néhány kérdése Nógrád megyében.

= Társadalmi Szemle. 1966. 11. sz. 39-48. 1.

Rámutat arra, hogy az üzemi pártbizottságoknak jelentős szerepe lehet és kell, hogy legyen a gazdasági kérdések regionális vizsgálatában és irányításában.

A területi pártszervezetek iparpolitikai tevékenységét elemzi a továbbiakban. A pártszervezetek túlzott operativitását elveti. Az operativitás határát konkrétan meg kell határozni, állapítja meg következtetésként a cikk írója.

49. LAKOS SÁNDOR

A párt gazdasági munkájáról.

= Társadalmi Szemle. 1966. 5.sz. 13-27. 1.

A "gazdaság" és "politika" összefüggéseinek sajátosságait, eredményeit boncolgatja a szerző. Olyan érdekes kérdéseket fejteget, mint a pártmunka túlzott operativitása vagy teljes elvétése gazdasági kérdésekben.

III. A R E F O R M P É N Z Ü G Y I É S J O G I K É R D É S E I

1. P é n z g a z d á l k o d á s , v á l l a l a t f e j l e s z t é s

50. DÁNIEL TAMÁS

A vállalatfejlesztési alap képzésének egyes kérdései.
= Pénzügyi Szemle. 1966. 9. sz. 762-767. 1.

Az új gazdasági mechanizmusban az irányelvek szerint a termelés bővítését szolgáló beruházásokat a vállalatfejlesztési alapból kell finanszírozni.

Olyan elvi alapok tisztázásával próbálkozik a cikkíró, amelyek a nyereségből fejlesztési célokra visszahagyandó összegek kialakításánál kiindulásul szolgálhatnak.

51. ESZÉ ZSUZSA

A vállalati saját alapok és a beruházási bankhitelek.
= Pénzügyi Szemle. 1966. 10.sz. 757-767. 1.

Csak a beruházások közgazdasági jellege alapján lehet helyesen eldönteni, hogy a beruházásra fordítható összes források mekkora része kerüljön központi, mekkora vállalati szférába.

A közgazdasági összefüggések számbavétele mellett a saját alapok és a hitel egymáshoz viszonyított arányának vonatkozásában bizonyos mennyiségi arányokat is meg kell tartani. Ezeket a kérdéseket próbálja tisztázni a cikk írója.

52. FARKASFALVY ERVIN

A műszaki fejlesztés finanszírozása az új gazdasági mechanizmusban.
= Pénzügyi Szemle. 1966. 10. sz. 733.1.

Az új mechanizmusban a műszaki fejlesztés néhány fontosabb területén jelentős változásokra van szükség, amelynek keretében a finanszírozás módszereit is meg kell változtatni.

Fő probléma, hogy a műszaki fejlesztésre fordítandó összegek ne váljanak öncélúvá, hanem a piac, a felhasználók igényeit tartsa szem előtt. Olyan fontos kérdésekre is keresi a cikkíró a választ, hogy milyen mértékű műszaki fejlesztési alap álljon a jövőben a vállalatok rendelkezésére.

53. JOÓ ERNŐ

A tanácsok gazdasági koordinációs tevékenységének néhány problémája.

= Pénzügyi Szemle. 1966. 10. sz. 781-785. 1.

A gazdasági mechanizmus reformjának irányelvei - a tanácsok működési területére - többek között a komplex területi tervek készítését tűzi ki célul. Ezen belül a meglévő létesítmények felújításának, karbantartásának nagyobb jelentőséget kell kapnia.

54. LAPTYEV, VLAGYIMIR

A szocialista vállalat jogainak fejlődése a Szovjetunióban.

= Béke és Szocializmus. 1966. 3.sz. 10-18. 1.

Az SzKP Központi Bizottságának 1965. szeptemberi plénuma jelölte meg, hogy milyen fontosabb intézkedéseket kell megvalósítani az ipar irányításának tökéletesítése céljából.

A szocialista gazdaságok közötti sok hasonló vonás jól használhatóvá teszi a cikk mondanivalóját.

55. SZABÓ KÁLMÁN - MANDEL MIKLÓS

Az állóeszköz-gazdálkodás helye az új mechanizmusban.

= Közgazdasági Szemle. 1966. 5. sz. 525-538. 1.

A gazdaságirányítási rendszer reformjának egyik legfontosabb problémája az állóalap-gazdálkodás megfelelő formáinak a kialakítása. Ebben a kérdésben a reform előkészítéséhez lezajlott vitákban két álláspont alakult ki. A két szemlélet egyaránt az eddiginél tervszerűbb, a helyes akaratot jobban érvényesítő fejlesztést tekinti a reform céljának. A fő eltérés köztük a közvetlen gazdasági célt szolgáló állóeszköz-bővítés hatékonyabbá és tervszerűbbé tételének módjában van. A cikk ismerteti a két koncepciót, majd állást foglal a vállalatok és a döntések teljes önállósága mellett. Az állóeszköz-gazdálkodás hatékony eszközének az ármechanizmus és nem a közvetlen tervmutatókat tekinti. Közgazdászoknak, tanácsi irányító apparátusban dolgozóknak, vállalati szakembereknek egyaránt ajánljuk.

56. TIMÁR MÁTYÁS

A gazdaságirányítási rendszer reformja és a pénzgazdálkodás.

= Társadalmi Szemle. 1966. 3. sz. 3-12. 1.

A gazdaságirányítás rendszerének reformja rendkívül szétágazó, sokrétű problémákat vet fel, melyek a pénzgazdálkodás területén még hatványozottabban jelentkeznek. A cikk foglalkozik a beruházások finanszírozásával, rövid lejáratu hitelezéssel, devizagazdálkodással, a termelőszövetkezetek pénzgazdálkodásával és a költségvetési gazdálkodással az új mechanizmusban.

57. WESSELY VILMOS

Az áruszállítási tarifareform célkitűzései.
= Pénzügyi Szemle. 1966. 10.sz. 768-775. 1.

Arra a kérdésre ad választ, hogy hogyan fog beilleszkedni az új rugalmas tarifarendszer az általános árreform és a gazdasági irányítási reform irányelveinek keretébe.

2. A n y a g i é r d e k e l t s é g , m u n k a d i j a z á s

58. BUDA ISTVÁN - PONGRÁCZ LÁSZLÓ

A munkadijazás és az anyagi ösztönzés rendszere.
= Közgazdasági Szemle. 1966. 1.sz. 16-29. 1.

A szerzők összefoglalják a munkadijazás és az anyagi ösztönzés rendszerének továbbfejlesztésére kidolgozott javaslataikat. A munkadijazás mostani rendszere a gazdasági reform végrehajtása során tarthatatlanná válik. Az érdekes tanulmány jogászok, pénzügyi vezető szakemberek, vállalati igazgatók érdeklődésére méltán tart számot.

59. DRAJKÓ JÁNOS

A nyereségrészesedés szerepe az anyagi ösztönzők rendszerében.
Bp. 1965. Táncsics Kiadó. 71 l.

A nyereségrészesedési rendszer gazdaságpolitikai szerepét, általános szabályait, a felhasználásra és elosztásra vonatkozó tudnivalókat foglalja össze. Megállapítja, hogy a nyereségrészesedésnek, min[†] gazdaságosabb, jövedelmezőbb munkára ösztönző, anyagi eszköznek fontos szerepe lehet a vállalati gazdálkodás megjavításában, mivel az anyagi érdekeltség fokozásában rejlő társadalmi hatóerőt használja fel a tervek teljesítése érdekében.

60. FALUSNÉ, SZIKRA KATALIN

A bérezés néhány aktuális problémája és a munka szerinti elosztás.
= Társadalmi Szemle. 1966. 4.sz. 23-34. 1.

A cikk írója rámutat arra, hogy a gazdasági mechanizmus keretében tervezett új anyagi ill. bérezési rendszer nem csodaszer, de föltétlenül segíti a magasabb szintű gazdálkodást. Két alapvető tétel köré csoportosítja mondanivalóját. Az egyik az egyéni képességek maximális ki-

fejtésére való ösztönzés, a másik, a vállalati kollektiva érdekeltbé tétele a termelésben.

61. RÓZSA JÓZSEF

Az anyagi érdekeltségről.

=Pártélet 1966. 10.sz. 77-83. 1.

Határozottan állást foglal abban a kérdésben, hogy a gyakorlatban is meg kell valósítani azt az elvet, hogy ami anyagilag kedvező a népgazdaságnak, az legyen anyagilag kedvező a vállalatoknak és az egyéneknek is. Foglalkozik a munkadíjazás és vállalati nyereség, az életszínvonal emelésének kérdésével. Rámutat arra, hogy minden dolgozónak érdeke az "egyenlődsdi" felszámolása.

3. Á r - p i a c

62. Az árképzés közgazdasági alapjai. Bp. 1965, Kossuth Kiadó. 189. 1.
/Magyar Szocialista Munkáspárt Közgazdasági Elméleti Munkaközösségének vitái./

Az MSZMP Központi Bizottsága mellett működő Közgazdasági Munkaközösség vitát folytatott az árképzés és az árrendszer problémáiról. A szocialista gazdaság fejlődése során világossá vált, hogy a tervszerű irányítás rendszerének, tehát a gazdasági mechanizmusnak a mai-nál tökéletesebbé kell lennie, ha a fejlődés útját nem akarjuk megnehezíteni. Az alkalmasabb mechanizmusban nagyobb szerepet kell szánni az érték kategóriáknak, köztük az árrendszernek. A könyv Csikós-Nagy Béla: Az árképzés közgazdasági alapja a szocializmus építésének jelenlegi szakaszában c. referátumát, a Munkaközösség 1964 októberében tartott vitáján elhangzott felszólalásokat, valamint a vita alapján az árrendszer és az ármechanizmus átalakításáról kidolgozott irányelveket tartalmazza.

63. CSIKÓS-NAGY BÉLA

A magyarországi árviata két szakasza.

= Közgazdasági Szemle. 1966. 4.sz. 393-404. 1.

A magyarországi árviata a mechanizmus-vita legnagyobb ösztönzője volt. A vita korábbi szakaszában az árrendszert a ráfordítási elv nem következetes alkalmazásáért bírálták, ujabban a bírálat főként az árak merevsége, az árrendszer hatósági jellege ellen irányul. A szocialis-

ta árelmélet kiinduló tétele: az érték az ár kulcskérdése. Ezt a tételt nem lehet tovább fenntartani. Az ár lényegében piaci kategória. A kereslet-kinálat, mint piaci árszabályozó jelentős ármódosító tényező is egyben. Az érdekes tanulmány a továbbiakban az 1968-ban végrehajtandó árreformot ismerteti.

64. CSIKÓS-NAGY BÉLA

Szocialista árelmélet és árpolitika. Bp. 1966, Kossuth Kiadó, 414. l. illusztr.

A gazdaságirányítási reform egyik alapvető részét képezi a helyes árrendszer kialakítása. Az ezzel kapcsolatos szerteágazó kérdésekre ad a szerző tudományosan megalapozott választ. A kötet két fő részre oszlik. Az első az árelmélettel - közelebbről a munkaérték-elmélettel, az ártípusokkal, az ármechanizmussal és az árfunkció-óval - foglalkozik. A második a szocialista árpolitika kézikönyve: külön tárgyalja az ipari, a mezőgazdasági és élelmiszeripari, valamint az építési, szállítási és szolgáltatási árpolitika kérdéseit. A kötetet gazdag irodalomjegyzék egészíti ki. Elméleti és gyakorlati közgazdászoknak, pártmunkásoknak ajánljuk.

65. CSIKÓS-NAGY BÉLA - ESZE ZSUZSA - RÁCZ LÁSZLÓ

Ipari termelői árrendszerünk problémái.

= Közgazdasági Szemle. 1965. 7-8.sz. 785-799. 1.

Az árrendszer elemzésének két fő szempontját vizsgálja; az árképzési alapelveket - az ártípust, az ármegeállapítás és az árváltoztatás módját - az ármechanizmust.

Külön fejezetben foglalkozik az "ipari termelői árrendszerünk és a ráfordítás - arányosság elvével." Részletesen tárgyalja az ipari termelői ármechanizmus megjavításának szempontjait.

66. HAVAS PÉTER

A piac megszervezése

= Közgazdasági Szemle. 1966. 7-8.sz. 798-810. 1.

Az MSZMP Központi Bizottságának az új gazdasági reformról hozott határozata számos kidolgozandó kérdést vetett fel. Ezek egyike a piacra vonatkozik. A tanulmány az áttérés időszakának a piaccal kapcsolatos gyakorlati feladataival foglalkozik.

67. HOCH RÓBERT

Piaci egyensúly és az árszínvonal változása a szocializmusban.
= Közgazdasági Szemle. 1965. 9.sz. 1030-1049. 1.

A nagy érdeklődésre számottartó tanulmány részletesen elemzi azt a három tényezőt, ami az új mechanizmus lényege:

1. A gazdaság gyors ütemben fejlődik.
2. A bruttó normáljövedelmek arányosan nőjenek az árualappal.
3. A fogyasztói árszínvonal változatlan maradjon.

68. KOZMUTZA PÁL

A szükségletre termelés és az új árrendszer.
= Pénzügyi Szemle. 1966. 9.sz. 754-761. 1.

A cikk írója elsősorban az ipari árkérdésekkel, ezen belül a fogyasztási cikkek ármegállapítási problémáival foglalkozik. Vizsgálja azt a kérdést, hogy az árreform és az új ármechanizmus milyen mértékben segíti a vállalatokat alapvető feladataik teljesítésében.

69. MORVA TAMÁS

Tervszerűség és piaci mechanizmus a szocializmusban.
= Közgazdasági Szemle. 1966. 3. sz. 273-285. 1.

Napjaink gazdasági feladatainak megoldása szempontjából a téma elméleti tisztázása nagy jelentőségű. A tervszerűség helyes értelmezése, a piaci mechanizmus működésével való kapcsolata, a piaci mechanizmusnak a szocializmusban adódó lehetőségei vagy korlátai - mindezek együtt a gazdasági irányításnak legfontosabb kérdései.

70. PIRITYI OTTÓ

Az ármechanizmusról
= Közgazdasági Szemle. 1965. 10. sz. 1182-1196. 1.

Az ármechanizmus fogalmának magyarázatát adja a cikk írója. A beruházási javak termelői árának alakulását vizsgálva felteszi a kérdést, hogy hatást gyakorol-e a szabad ár egyáltalán arra, hogy a felhasználás a beruházási javak valamelyikére milyen keresletet támaszson? Ha az árak erősen ösztönzőek lesznek, akkor igen! - adja meg a választ is a kérdésre.

Részletesen fejtegeti azt a kérdést is, hogy milyen termékek árát kell rögzíteni. A nyereségelvonás problémáját is érdekes megvilágításban tárgyalja.

71. RÉDEI JENŐ

A piaci érték, a piaci ár és az ár a szocializmusban
= Társadalmi Szemle. 1966. 5.sz. 23-38. 1.

A marxi okfejtésből kiindulva igen érdekesen fejtegeti többek közt azt a kérdést, hogy ha szükségünk van piaci kategóriákra, akkor "korrekt módon kell alkalmaznunk őket." Rámutat arra is, hogy a szocializmusban az árutermelés a dolgozók érdekeit szolgálja.

Elsősorban közgazdászok érdeklődésére tarthat számot a tanulmány.

IV. A R E F O R M V É G R E H A J T Á S Á N A K I R Á N Y -
E L V E I A N É P G A Z D A S Á G E G Y E S Á G A Z A -
T A I B A N

1. I p a r

72. KLÁR JÁNOS

Gazdaságirányítás és az ipari kutatógazdaságosság néhány kérdése.

= Közgazdasági Szemle. 1965. 7-8. sz. 892-900. 1.

A cikk kifejezetten közgazdászoknak szól - a kutatómunkák helyes anyagi ösztönzésével, a célszerű kutatás-tervezettel foglalkozik.

Az iparral foglalkozó többi cikkek pénzügyi és jogi vonatkozásaik miatt az előző III. fejezetben található, a vezetéssel kapcsolatos összefüggéseikben pedig a II. /5./ fejezetben soroltuk fel őket.

2. M e z ő g a z d a s á g

73. DIMÉNY IMRE

A termelőszövetkezeti és a népgazdasági érdekek összhangja.

= Pártélet. 1966. 4. sz. 9-15. 1.

Olyan alapvető kérdéseket igyekeznek tisztázni és megmagyarázni a cikk írója, hogy:

miért volt szükség a felvásárlási árak emelésére, a mezőgazdasági tervezés korszerűsítésére, amortizációs alap képzésére a termelőszövetkezetek viszonylatában.

Elemzi a továbbiakban az eddig tett intézkedések végrehajtásával kapcsolatban szerzett tapasztalatokat.

74. GARAMVÖLGYI KÁROLY

A termelőszövetkezetek pénzügyi rendszerének néhány kérdése és az új gazdasági mechanizmus.

= Pénzügyi Szemle. 1966. 9. sz. 720-737. 1.

A tanulmány kritikailag elemzi a tsz-ek pénzügyi rendszerét, vissza-

tekint az eddig érvényben volt mechanizmusra, majd figyelembe véve a mezőgazdasági termelőszövetkezetek specifikus vonásait, elemzi az üzemi és az anyagi érdekeltséget, ír az árszint alakulásáról, a hi-telekről és a támogatási rendszerről általában.

A tanulmányt a termelőszövetkezetek vezetőinek figyelmébe ajánljuk.

75. KESERŰ JÁNOS

A gazdasági mechanizmus reformjának egyes kérdései és a termelőszövetkezetek.

= Közgazdasági Szemle. 1966. 10. sz. 1149-1161. 1.

A termelőszövetkezetek működésük során számos felvásárló, szolgáltató, kereskedelmi és más állami vállalattal kerülnek kapcsolatba. E kapcsolatoknak az egyenjogúság alapján kell fejlődniük. Ehhez az szükséges, hogy a tsz-ek a termelésre, termékeik értékesítésére, beszerzéseikre több különböző szempontból előnyös lehetőség közül választhassanak.

Keserü János végezetül a termelőszövetkezetek öngazgatásáról ír a reform-törekvésekkel kapcsolatban.

A tanulmányt a mezőgazdaság irányító apparátusában dolgozóknak és a termelőszövetkezetek vezetőinek ajánljuk.

76. KESERŰ JÁNOS

A termelőszövetkezetek gazdaságirányítási reformjának alapelveiről.

= Társadalmi Szemle. 1966. 4. sz. 3-13. 1.

A mezőgazdaság gazdaságirányítási reformjának általános vonásai meg-egyeznek a népgazdaság egyéb területein végbemenő változásokkal, vannak azonban sajátos vonásai is. Ezeket a sajátosságokat elemzi és a gazdasági reform során végrehajtandó változásokra utal a cikk.

Termelőszövetkezeti vezetők részére igen fontos utmutatásokat tartalmaz, de közgazdászok érdeklődésére is számot tarthat.

77. LÁSZLÓ JÁNOS

Anyagi érdekeltség, gazdasági önállóság, tervszerűség a szövetkezetekben.

= Valóság. 1966. 8. sz. 1-8. 1.

A cikk a mechanizmus reformjával kapcsolatban két alapvető követelménnyel foglalkozik: 1. döntési önállóság a termelés szerkezetének megválasztásában; 2. az önálló gazdálkodás anyagi- pénzügyi feltételeinek megteremtése.

3. Kereskedelem /Export - import, devizagazdálkodás./

78. AUSCH SÁNDOR

Nemzetközi munkamegosztás és gazdasági mechanizmus.
= Közgazdasági Szemle. 1965. 7-8.sz. 800-808. 1.

A cikk a szocialista országok piacviszonyaival és gazdasági kapcsolataikkal foglalkozik.

79. FALL LEVENTE

A kereskedelmi vállalat gazdálkodása az új mechanizmusban.
= Közgazdasági Szemle. 1966. 9. sz. 1029-1042. 1.

Az új gazdaságirányítási rendszer létrehozásának egyik fő célja a gazdaságosság növelése. Ez az alapfeltétele az életszínvonal emelésének. A tanulmány fejezet címei: 1. A vállalati anyagiérdekeltség rendszerének kérdése. 2. A vállalatok eltérő adottságainak kiegyenlítése és a gazdálkodásból származó nyereség egy részének elvonása. 3. Lényeges koncepcióvariánsok.

A tanulmányt elsősorban közgazdászoknak és a kereskedelem irányításában résztvevő vezetőknek ajánljuk.

80. SÜLYOK BÉLA

A devizagazdálkodás és a külkereskedelem egyes kérdéseiről.
= Pénzügyi Szemle. 1966. 9. sz. 705-719. 1.

Az új gazdasági mechanizmus irányelveinek kidolgozását megelőző több éves közgazdasági vita elsősorban egy helyesebb árrendszer típusa körül alakult ki.

A cikk a világpiaci áraknak a hazai termelési költségekre tett hatását vizsgálja. Főbb fejezetei:

1. Az árrendszer és az egységes árszorzők. 2. Az egységes devizaszorzők. 3. Az exportgazdálkodás rendszerére. 4. Deviza- és importgazdálkodás, a vámok szerepe. 5. A termelés és a külkereskedelmi tevékenység gazdasági és szervezeti összekapcsolása.

81. SZMODICS JÓZSEF

A termelés és a fogyasztás kapcsolatának szervezeti formái.
= Közgazdasági Szemle. 1966. 5. sz. 570-579. 1.

A cikk a nagy- és kiskereskedelmi funkciók szervezeti egységével, vagy

különállásukkal foglalkozik a modern példamutatással összefüggésben.

82. VAJDA IMRE

A világkereskedelem fejlődésének legújabb jelenségei és hatásuk a magyar gazdaságszerkezeti modellre.

= Magyar Tudomány 1966. 5. sz. 287-297. 1.

A cikk az ipar vertikális integrációjával foglalkozik, hangsúlyozza, hogy a modern termelési formáknak e leghaladóbb jelensége alig mutatkozik meg a magyar gazdaságban. Felveti a modern, alkatrészek gyártásával foglalkozó ún. "összeszerelő gépipar" kialakításának lehetőségeit. Rámutat arra, hogy gazdaságszerkezeti modellünkben kiemelkedő fontosságú a gépipar szerepe.

83. VAJDA IMRE

A világkereskedelem fejlődésének legújabb jelenségei és hatásuk a magyar gazdaságszerkezeti modellre.

= Magyar Tudomány. 1966. 10. sz. 593-599. 1.

A cikk az európai vertikális integráció fejlődését tekinti át a hazai gépipar fejlesztésével és gépkivitelünkkel kapcsolatban.

F ü g g e l é k
N é v m u t a t ó

Ajtai Miklós	29	Nyilas András	15
Ausch Sándor	78	Páldi András	35
Bálint József	4, 38	Pirityi Ottó	70
Beckl Sándor	46	Pongrácz László	58
Bognár József	26, 27	Rácz László	65
Bóna Józsefné	1	Rapai Gyula	43
Bors László	24	Rédei Jenő	71
Brus, Wlodzimierz	5	Rózsa József	61
Buda István	58	Somogyi Gyula	36
Cukor György	30	Sulyok Béla	80
Csanádi György	39	Szabó Kálmán	16, 55
Csapó László	6, 31	Szakasits D. György	17
Csikós-Nagy Béla	63, 64, 65	Szamuely László	28
Dániel Tamás	50	Szatmáry Miklós	18
Dimény Imre	73	Szilágyi Pál	44
Drajkó János	59	Szili Géza	45
Esze Zsuzsa	51, 65	Szmodics József	81
Fall Levente	79	Szurdi István	37
Falusné Szikra Katalin	60	Timár Mátyás	56
Farkasfalvy Ervin	52	Vajda Imre	82, 83
Fock Jenő	7	Varga György	19
Földes István	2	Wessely Vilmos	57
Friss István	32, 47		
Gaal Gyula	8		
Garamvölgyi István	33		
Garamvölgyi Károly	9, 74		
Gergely István	40		
Halay Tibor	25		
Havas Péter	41, 66		
Hegedüs András	10		
Hoch Róbert	67		
Huszár Ernőné	1		
Huszár István	42		
Jedlicska Gyula	48		
Joó Ernő	53		
Kádár János	11		
Keserü János	75, 76		
Klár János	72		
Kolos Miklós	1		
Kozmutza Pál	68		
Lakos Sándor	49		
Laptyev Vlagyimir	54		
László János	77		
Lázár György	34		
Mandel Miklós	12, 55		
Meixner László	42		
Mona Gyula	13		
Morva Tamás	69		
Nyers Rezső	11, 14, 20, 21, 22		

